

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 szkoły podstawowej**oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024**

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
I. Azja				
Uczeń: ! wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji ! wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji ! wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej ! wymienia największe rzeki Azji ! wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej ! wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> ! odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji ! wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku ! wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji ! wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej ! określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej ! wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii ! wymienia główne uprawy w Japonii ! określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej ! lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach ! wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej ! określa położenie geograficzne Indii ! porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę ! wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie ! wyjaśnia znaczenie terminu <i>slamsy</i> ! wymienia główne rośliny uprawne	Uczeń: ! opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata ! charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji ! przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji ! omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji ! omawia strefy roślinne Azji ! omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji ! wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy ! wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa ! wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki ! charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii ! omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych ! omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii ! przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych ! określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej	Uczeń: ! omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej ! omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji ! charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej ! omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji ! omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych ! wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji ! opisuje przebieg trzęsienia ziemi ! omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji ! opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii ! opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii ! omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii ! omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii ! omawia cechy gospodarki Chin ! analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych ! charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin ! przedstawia problemy demograficzne Indii ! omawia system kastowy w Indiach ! przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji ! analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie	Uczeń: ! analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki ! omawia powstawanie Himalajów ! rowów oceanicznych ! przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi ! omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu ! omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej ! wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii ! analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii ! charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej ! uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie ! przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych ! omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin ! omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach ! charakteryzuje cechy	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów • udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych • omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami • ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych • wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji • wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej • ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii • omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową • opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny • analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie

w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania ! wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania ! określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu ! wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej ! wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie	! omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach ! przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia ! omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach ! omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego ! podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach ! omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej ! charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową ! omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu ! omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej ! przedstawia cele organizacji OPEC	wykresu ! charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii ! omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie ! omawia wpływ religii na życie muzułmanów ! przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu	gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju ! omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu ! omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie	
II. Afryka				

Uczeń: - określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia strefy klimatyczne Afryki - wymienia największe rzeki i jeziora Afryki - wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce - wymienia główne uprawy w Afryce - wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej - wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki - wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki - wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem - wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem - określa położenie geograficzne Kenii - wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii	Uczeń: - omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki - wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów - charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki - omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce - charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki - przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych - omawia przemysł wydobywczy w Afryce - wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej - analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu - przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych	Uczeń: - omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki - omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej - omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu - omawia gospodarkę w strefie Sahelu - omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych - przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki - omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce - omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce - opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki - wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO - opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji	Uczeń: - omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych - wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej - omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu - przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce - omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce - omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce - omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki	Uczeń: - wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce - wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu - przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim - przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki - określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii
---	--	--	---	--

III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa

Uczeń: - określa położenie geograficzne Ameryki - wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową - wymienia największe rzeki Ameryki - wskazuje je na mapie	Uczeń: - wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej - podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki - wymienia strefy klimatyczne Ameryki - omawia przyczyny	Uczeń: - charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki - omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki - porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce - charakteryzuje wody	Uczeń: - wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce - omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce - przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce - omawia ekologiczne następstwa	Uczeń: - przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map - przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji - przedstawia działania człowieka
---	---	---	--	--

! wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i> ! wskazuje na mapie Aleję Tornad ! wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku ! określa położenie geograficzne Amazonii ! omawia florę i faunę lasów równikowych ! podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu ! wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę ! wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i> ! wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie ! wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie ! określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych ! wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolia</i> ! wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych ! wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych	! powstawania tornad i cyklonów tropikalnych ! podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się ! podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii ! omawia cechy klimatu Amazonii ! podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki ! przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej ! analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej ! opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych ! wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej ! omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu	! powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii • opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii • omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki • omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu • omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł • podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie • podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej • omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych • omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych	! wylesiania Amazonii • podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii ! przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce ! przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce ! określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej ! charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych ! omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych	! mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii ! opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych ! ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych ! ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych
--	---	---	--	--

IV. Australia i Oceania

! Uczeń: ! określa położenie geograficzne Australii i Oceanii ! wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy ! wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> • wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii	! Uczeń: ! charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii ! charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii ! wymienia strefy klimatyczne w Australii ! charakteryzuje wody powierzchniowe Australii	! Uczeń: ! wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów • omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej	! Uczeń: • wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat • omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii • wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów	! Uczeń: • wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii • wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii • określa główne cechy
---	--	--	---	--

• przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych • wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie	! omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii ! omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej	• omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii • charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii • omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych • przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii	• omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii	gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
V. Obszary okołobiegunowe				
Uczeń: ! określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych ! wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe</i> ! wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki	Uczeń: ! wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych ! charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki ! wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych	Uczeń: • opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych • charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia	Uczeń: • porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki • wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową • omawia status prawny Antarktydy	Uczeń: • omawia skutki zmian klimatu w środowisku geograficznym obszarów polarnych